

3.2.2.1 ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Ο σχεδιασμός ακολουθεί κάποιες **αρχές**, με διαφορετική εφαρμογή και βαρύτητα κάθε φορά, ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου.

Αυτή η δουλειά ακούγεται πολύ απαιτητική, σίγουρα δεν θα μπορούσε να την κάνει ο καθένας.

ΕΙΚΟΝΑ 1 Αριστερά: Palazzo Strozzi, Florence, 1489-1538. Η απόλυτα συμμετρική τοποθέτηση των ανοιγμάτων στις όψεις του Αναγεννησιακού Palazzo, το παιχνίδι με τα μεγέθη των ανοιγμάτων, την αναλογία κενού-πλήρους και το οπτικό βάρος της στέψης, επιτυγχάνουν αίσθηση ισορροπίας. Δεξιά: Marcel Breuer, de Bijenkorf, Rotterdam, 1955-57. Στις όψεις αυτού του πολυκαταστήματος του όψιμου Μοντέρνου Κινήματος, η κατανομή των ανοιγμάτων και η διαφοροποίηση του μεγέθους τους είναι χαρακτηριστική της προσπάθειας επίτευξης ασύμμετρης ισορροπίας.

- Η **ισορροπία** αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο τα στοιχεία μιας σύνθεσης είναι κατανομημένα. Μια σύνθεση μπορεί να πετύχει την ισορροπία, με τη χρήση είτε της συμμετρίας, ή της ασυμμετρίας, παίζοντας με το οπτικό βάρος (έμφαση ή προσοχή που αντλεί ένα αντικείμενο σε μία σύνθεση) του κάθε στοιχείου.

ΕΙΚΟΝΑ 2 Giorgio de Chirico, Mystery and Melancholy of a Street, 1914. Η μεταβολή μεγάλων και μικρών περιοχών αρνητικού (σκοτεινού) χώρου μέσα σε μια σύνθεση δημιουργεί την αίσθηση κίνησης.

- Ο **ρυθμός** είναι ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο στοιχείων που σχηματίζει μια ακολουθία, αρμονική ή μη. Αν το σκεφτείς, ο ρυθμός βρίσκεται παντού στη ζωή μας: η αναπνοή μας, το κύμα της θάλασσας, η εναλλαγή μέρας και νύχτας και τόσα άλλα παραδείγματα. Σε μια σύνθεση μπορεί να λειτουργήσει σαν ενοποιητικό στοιχείο, αλλά και να προσδώσει κίνηση.

Τίτλος: "Αρχές και στοιχεία αρχιτεκτονικού σχεδιασμού"
Συντ. ανάπτυξης & σχεδιασμού: Κέλλυ Σαρρή Πασχαλίδη
Δημιουργία: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΦΗ

ΕΙΚΟΝΑ 3 Το νεοκλασικό Μέγαρο Σταθάτου, έργο του Ernst Ziller (1895), που σήμερα στεγάζει το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης. Στην μεταλλική ροτόντα του ισογείου (σέρα), όλα τα επιμέρους αρχιτεκτονικά στοιχεία, από τη γεωμετρική διαμόρφωση του δαπέδου και της οροφής, μέχρι την τοποθέτηση του φωτιστικού και του τραπεζιού, συνεργάζονται για να δώσουν έμφαση στο κέντρο του κύκλου, τονίζοντας, ουσιαστικά το γεωμετρικό σχήμα της ροτόντας.

- Η **έμφαση** σε μια σύνθεση αφορά στη διαχείριση του οπτικού βάρους ενός στοιχείου που θέλουμε να ξεχωρίζει. Μπορεί να επιτευχθεί με τη διαφοροποίηση του υλικού, του χρώματος ή της υφής του στοιχείου, με τη διαφοροποίηση του μεγέθους του σε σχέση με το σύνολο, με την απομόνωσή του, ή με τον τονισμό του (π.χ. με ιδιαίτερο φωτισμό).
- Η **κλίμακα** αναφέρεται στο μέγεθος ενός στοιχείου ή του συνόλου του έργου σε σχέση με τον άνθρωπο, σε σχέση με άλλα στοιχεία της σύνθεσης (*αναλογία*) και με το περιβάλλον. Η επιλογή της κλίμακας κατά τη δημιουργία ενός αρχιτεκτονικού έργου μπορεί να εκφράσει συμβολικές έννοιες.

ΕΙΚΟΝΑ 4 Το νεοκλασικό Μέγαρο Σταθάτου, έργο του Ernst Ziller (1895), που σήμερα στεγάζει το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης. Στην μεταλλική ροτόντα του ισογείου (σέρα), όλα τα επιμέρους αρχιτεκτονικά στοιχεία, από τη γεωμετρική διαμόρφωση του δαπέδου και της οροφής, μέχρι την τοποθέτηση του φωτιστικού και του τραπεζιού, συνεργάζονται για να δώσουν έμφαση στο κέντρο του κύκλου, τονίζοντας, ουσιαστικά το γεωμετρικό σχήμα της ροτόντας.

ΕΙΚΟΝΑ 5 α. Γεώργιος Ιακωβίδης (1853-1932), Παιδική συναυλία, 1900. Εθνική Πινακοθήκη. β. Émile-Antoine-François Herson (French, 1805-1873), Interior of a Gothic Church, 1864. The Walters Art Museum. Στον σχεδιασμό μιας κατοικίας, η επιλογή ανθρώπινης κλίμακας δίνει την αίσθηση οικειότητας και ζεστασιάς. Εδώ ο άνθρωπος βρίσκεται στο βασίλειό του. Αντίθετα, στον σχεδιασμό ενός γοθτικού ναού, η επιλογή μιας κλίμακας πολλαπλάσιας της ανθρώπινης τόνιζε το δέος που όφειλε να νοιώθει ο άνθρωπος μπροστά στα θεία.

- Η **αρμονία** αναφέρεται στη σχέση των στοιχείων μεταξύ τους και προς το σύνολο (σχετίζεται άρα με την ισορροπία και την αναλογία), αλλά και στην πληθώρα/ποικιλία των στοιχείων που χρησιμοποιούνται σε μια σύνθεση και στον τρόπο που αυτά ταιριάζουν μεταξύ τους.

ΕΙΚΟΝΑ 6 Το νεοκλασικό Μέγαρο Σταθάτου, έργο του Ernst Ziller (1895), που σήμερα στεγάζει το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης. Στην μεταλλική ροτόντα του ισόγειου (σέρα), όλα τα επιμέρους αρχιτεκτονικά στοιχεία, από τη γεωμετρική διαμόρφωση του δαπέδου και της οροφής, μέχρι την τοποθέτηση του φωτιστικού και του τραπεζιού, συνεργάζονται για να δώσουν έμφαση στο κέντρο του κύκλου, τονίζοντας, ουσιαστικά το γεωμετρικό σχήμα της ροτόντας.

Για να κάνει ένα αρχιτεκτονικό έργο ο αρχιτέκτονας χρειάζεται πρώτα να το σχεδιάσει, έτσι ώστε να οπτικοποιήσει την ιδέα του και να επιλύσει όλα τα ζητήματα, τεχνικά και μη, που προκύπτουν. Επιπλέον, η αναπαράσταση της αρχιτεκτονικής μέσα από το σχέδιο (κατόψεις, όψεις, τομές, προοπτικό και αξονομετρικό σχέδιο) και τα τρισδιάστατα μοντέλα (σχεδιαστικά και μη), είναι απαραίτητη στον αρχιτέκτονα, ώστε να επικοινωνήσει την ιδέα του τόσο στον πελάτη του, όσο και στις άλλες ειδικότητες μηχανικών και τεχνικών που εμπλέκονται στη μελέτη και την κατασκευή του έργου.

Για τον σχεδιασμό, απαραίτητη είναι η καλή γνώση γεωμετρίας και η χρήση γεωμετρικών στοιχείων (γραμμές, γωνίες, σχήματα) και μαθηματικών σχέσεων (αναλογίες). Ωστόσο, ο αρχιτέκτονας στον σχεδιασμό χρησιμοποιεί και άλλα **στοιχεία**, όπως είναι το φως (φυσικό φως ανάλογα με τον προσανατολισμό, φωτοσκιάσεις, τεχνητός φωτισμός), τα υλικά με τις ιδιότητές τους (υφή, βάρος, αντοχή), το χρώμα κ.ά.